Avrupa Merkez Bankası'nın Şeffaflığı (Transparency of European Central Bank)

–Gülçin GÜREŞÇİ–

Avrupa Merkez Bankası'nın (AMB) şeffaflığı açıklık ile ilgili geniş bir kavramdır ve **para politikası**nın yürütülmesiyle ilgili kamuoyu ile her türlü bilginin paylaşımını kapsamaktadır. Buna göre tutarlı bir stratejik ve operasyonel çerçeveye sahip, yasal zorunlulukların açık ve net olduğu bir sistemin içinde, tahminlerin ve bazen de politika oluşturma ile ilgili organlarındaki tartışmalara ilişkin kayıtların yayınlanmasını içermektedir. Bu yapısal düzenlemelerin yanında finansal piyasalar ve kamu ile sık iletişimde bulunulmasını gerektirmektedir. AMB bunu her toplantıdan sonra yayınlanan toplantı raporları, periyodik olarak yayınlanan bültenler, finansal istikrar raporları, araştırma sonuçları ve yetkili personel ve görevlilerinin açıklamalarını kamuoyu ile paylaşarak gerçekleştirmektedir. Günümüzde AMB, **Bankacılık Birliği** kurulmasından öncesine göre çok daha yüksek şeffaflık düzeyine sahiptir. AMB'nın şeffaflığının arttırılması kamuoyunda güvenilirliğinin artması açısından önem taşımaktadır. Literatürde yapılan çalışmalar, şeffaflığın artmasının güvenin artması ile birlikte AMB para politikasının etkinliğinin artması yönünde pozitif etki yarattığını göstermektedir. Çünkü şeffaflık sayesinde piyasalarda oynaklık azalmakta, ani aşırı tepkilerin önüne geçilmektedir.

Okuma Listesi

Collignon, S. ve Diessner, S. "The ECB's Monetary Dialogue with the European Parliament: Efficiency and Accountability during the Euro Crisis?", *Journal of Common Market Studies*. 54(6), 2016, s. 1296-1312.

Begg, I. "Economic Policy and Institutional Transparency: The ECB, Edt: Oxelheim, L. *Corporate and Institutional Transparency for Economic Growth in Europe* içinde Oxford: Elsevier, 2006, s. 47–70.

Eijffinger, S.C.W. ve Geraats, P.M. "How Transparent are Central Banks", *European Journal of Political Economy*, 22(1), 2006, s.1–21.

Avrupa Merkez Bankasının Yönetişimi (Governance of European Central Bank)

–Gülçin GÜREŞÇİ–

Avrupa Birliği (AB) mevzuatı, kurumların açık bir organizasyon yapısı, iyi tanımlanmış sorumluluk sınırları, etkin risk yönetimi süreçleri, kontrol mekanizmaları ve ücret politikaları dahil olmak üzere güçlü yönetişim düzenlemelerine sahip olmasını gerektirir. Yönetişimin tanımı her bir kurumun özelliğine göre

değişmektedir. Ama genel olarak bir organizasyonun yönlendirildiği ve kontrol edildiği prosedürler ve işlemler olarak tanımlanabilir. Kurumsal yönetim yapısı, organizasyondaki farklı katılımcılar arasında hak ve sorumluluk dağılımını belirler ve karar alma ile ilgili kuralları ve prosedürleri ortaya koyması açısından önem taşır. **Avrupa Merkez Bankası** (AMB) tüm paydaşlarını içeren şeffaf bir yönetişim yapısına sahiptir. Örneğin Yönetim Konseyi AMB'nın ana karar alma organıdır. İcra Kurulunun altı üyesinden ve 19 **Avro Bölgesi** ülkesinin ulusal merkez bankalarının yöneticilerinden oluşur. AMB'na verilen görevlerin yerine getirilmesi için yönergeleri hayata geçirmek, gerekli kararları almak ve Avro Bölgesi için **para politikası**nı formüle etmek teme işlevleridir. Genel Konsey ise AMB Başkanı ve Başkan yardımcısı, 27 AB Üye Devletinin ulusal merkez bankalarının yöneticilerinden oluşur. **Avrupa Para Enstitüsü**'nden devraldığı görevlerini yerine getirir, istatistiksel verileri toplamak, yıllık raporların hazırlanması, muhasebe ve raporlamaların standartlaştırılması için gerekli kuralların oluşturulması görevini üstlenir. Yönetim Konseyi ise başkan, başkan yardımcısı ve diğer dört üyeden oluşur. Tüm üyeler **Avrupa Konseyi** tarafından atanır. Sorumluluğu, Yönetim Konseyi tarafından belirlenen esaslara ve alınan kararlara uygun olarak Avro Bölgesindeki para politikası için gerekli talimatları vermektir. Ulusal düzeyde ise her bir üye ülkede yönetişim yapısının şu şekilde olması düzenlenmiştir: Her bir ülkede ulusal hükümetler, ulusal bankacılık birlikleri ve ulusal merkez bankaları temsilcileri katılımcıları tam olarak bilgilendirerek **Tek Avrupa Ödeme Alanı**'na (SEPA) hazırlamakla yükümlüdür. Yönetişim yapısı bilgi akışını daha standart ve etkin hale getirdiği için hedeflenen sonuçlara ulaşmada etkilidir. AMB gibi çok ülkeli bir kurum için bu nedenle yönetişim yapısının güçlü olması önem taşımaktadır.

Okuma Listesi

Hallerberg, M., Strauch, R. ve Hagen, J. (2004). The Design of Fiscal Rules and Forms of Governance in European Union Countries. *European Central Bank Working Paper Series.* 419.

Loedel, P. H.(2001). Multilevel Governence and the Independence of the European Central Bank. Edit. Emiy Verdun. *The Euro European Integration Theory and Economic and Monetary Union* içinde. Amerika: Rowman and Littlefield Pub: 125-145.

OECD (2004). Glossary of Statistical Terms: Corporate Governance, European Central Bank Annual Report. https://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=6778